

ELŐFIZETÉS ÁR.
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentesen levelek csak ismert korszakot fogadtatnak el.
 Készítők nem adatna vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden garandósor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLÉN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HÍRDETÉS DI
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után 1 kr.
 Asonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt díjazás a körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden 1 centiméter után 3 kr számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetés a „Zemplén” nyomdába küldendő.

Egy századév sűrű ködén keresztül
 Hová ragadsz magaddal, képzelet?
 Elmúlt idők derengő légkörében
 Eléred-e kívánt nyugvóhelyed?
 Aranyvonallal húzd be égi útad,
 Jelölje, merre a való irány:
 A később nemzedék se csügged el, ha
 Eljutni dicső emlékihez kíván.

Kalászos rónaföldje Kecskemétnek
 Adá nekünk drámánk apostolát;
 Ott végező magasztos küldetését,
 Melylyel fölülmulá fogult korát;
 Az is takarja most be hült porában
 A szűt, mely annyi bút s közönyt megért:
 A bár dicsően megvívott palesztra
 Nem hozta meg az érdemelt babért.

Idő itélt, költönk, s most távolodban
 Tisztán fölismer a buzgó kebel,
 Te vonzod őt tulajdon szellemével,
 Melynek sugalmait mūd tárja fel;
 Korod nem ismert s a jelen szemében
 Örök dicsőség fénye vesz körül:
 Csillag keletkezett hazánk ölében,
 S jöttén megannyi honfi sziv örül.

Mert mint az ég ezernyi csillagának
 A messzeség adá a fényt neked,
 S gyorsan eloszlata korod homályát,
 Mely elfodé magasztos életed.
 Bocsásd meg, oh! hogy félreismerének
 S ifju szived kietlenné tevék:

TÁRCA.

Katona József.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Folyó hó 11-én telt be századik esztendeje egy magában véve szűk körre szorító család eseménynek, mely annak idején a családi körön kívül legfőbb az atyafiak, a jó szomszédok és ismerősök hajlékába repült be az örömhír szárnyain.

Katona József kecskeméti egyszerű takácsmester első gyermeke (második gyermeke) látott akkor, 1792. évi november 11-én, először napvilágot s a keresztségben József nevet kapott.

Ki is érdeklődött volna ily kis esemény iránt? Ki kereste volna későbbben is ismeretségi egy ily jelentéktelen porhüvelynek, a ki látszólag számos más embertársával egyetemben nem született egyébről, minthogy meghaljon? Kinek tűnhetett volna föl, ha azok, akiknek módjukban volt s akik hivatva voltak rá, nem ismerték föl, nem tudták méltatni azt a nagy isteni adományt, azt a szikrát, mely benne rejtődött?

De az isteni szikra minden akadályon diadalmaskodott. A koporsóból kitört és eget nyert. A szellem nem engedé a maga jussát, s a kor elfogult pigmeusai emelte akadályokon fölül emelkedve magasan lobogtatja győzelmi zászlaját.

Katona József, mint említém, 1792. novem. 11-én született, Kecskeméten. Atyja, aki négy gimnazialis osztály elvégzése után takácsmesterséget tanult, nem lett mindennapi mesterember;

Ma, im! utódok serge jön sietve
 S ünnepli „Bánk” szerzőjének nevét.

Az sok nagy csillagunknak földi sorsa:
 Nem éri föl a véges emberész,
 Avagy pedig mindent kicsinylő gögje
 Viaszszárnyakra kelni is merész;
 Akár miként a hulló égi csillag
 Csupán az étheren merite fényt,
 S egyben eloszlata a föld hatalma,
 Mihelyt nyomasztó légkörébe ért.

De most az égi bolt azur teréről
 Szó d hangzata mohó fülekre lel,
 S feléd eseng eszményét fölhalálni
 Az egykor elfogult emberkebel.
 Tanítsd: Mi szent egy kent király személye
 S az ellen Isten nem segít soha;
 Mi messze hat nyomott népek keserve,
 S mi égi kincs egy hitves virtusa.

Hirdesd: A pénz s vagyon ad fényt, barátot,
 És szentesíti összes tetteidet,
 Zárt utjait kitarja vágyaidnak,
 Bút és nyomort csak messziről nevet;
 De mind muló, minek muló alapja:
 Pénzed hián elhagy minden barát,
 S minél nagyobb fényt élvezél előbben,
 Annál nagyobb homály borul reád.

Példád sem ily mulandót tár elébünk;
 Hívság s neved nem fért el együvé,
 Szerény műved hivalkodást nem ismert
 S a földi nyög gyarlóvá nem tevé.
 Így ihletett lelked mig elvonultan
 Űres nagyoktól eltakarva állt,
 Hatalmas alkotásod fölhatolva
 Égen lelé győzelmi zászlaját.

Jer, nemzetem, leróni nagy fiadnak
 Osztatlanul szűd hálaérzetét,

szeretett olvasgatni, irogatni — olykor verseket is; az is megkülönböztette őt céltársaitól, hogy latinul s egy pár hangszerezen játszani is tudott s a zenének nagy kedvelője volt, s háza körül rendet tartott; azt tartott később a városban is, mikor annak sáfárjává választották. Volt benne bizonyos ambíció is. Nagyon rosszul esett neki, hogy a Katona nemzetség, melynek egyik tagja a 17-ik század közepe táján Kecskemét tanácsosa volt, annyira lehanyatlott, s bizonyos elégtelenséget érzett már akkor, mikor látta, hogy fia, József, az elemi iskolában tehetséget és szorgalmat tanusít. Elhatározta, hogy módjához képest mindent elkövet kitanítására: hátha a család vele újból föl-emelkedik!

A fiu a gimnáziumot tíz éves korában Pesten kezdte, de, valószínűleg pénzsűke miatt, Kecskeméten végezte. 1808-ban a filozófiai tanfolyamra Szegedre, majd azt folytatni a következő évben Pestre ment s ott mint második éves filozófus, mint jogász, esküdt és ügyvédő majd 10 évet töltött.

Nem tudni, mindjárt eme második fölmenelekor, vagy egy két évvel később-e, a színészet szolgálatának szentelte szabad idejét. Látta mások példájából, hogy ezen időnként való foglalkozás mellett a tanulásra és az előadások látogatására is elég ideje jut, s azokivül szülői mitsem fogtak arról tudni. Ő színész és drámaíró szeretett volna lenni; de csak titokban hozhatott néha áldozatot eme szenvedélye oltárán, mert tudta, hogy szülőit, akik őt oly nagy áldozatokkal tanították, oly meleg szeretettel övezték s minden léptét oly szeretve aggodó érdeklődéssel kísérték, nagyon elkészeríté, ha a színészetre adná magát, s talán örökre elszigetelné magát tőlük.

S kegyelleted magasztos ihletével
 Övezd körül dicsőült szellemét;
 Imádatodban, áldd az Isten-eszmét,
 Ki éltedet vezérli szüntelen,
 S hatalma még egy porszemét sem enged
 Méltatlanul feledve veszni el.

— ef.

Vármegyei ügyek.

A vármegye t. bizottsága f. évi nov. hó 21-én, d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1893. évre szóló névjegyzékének az 1886. XXI. t. c. 28. §. 3. pontja alapján leendő bemutatása és megállapítása.

A vármegye közigazgatási bizottsága főispánunk ömeltósága előléése mellett f. hó 10-én tartotta rendes ülését. Főbb tárgyak voltak: az alispáni jelentés, melyből fölemlítjük hogy a vármegyénél egy közig. gyakorló állomás Szekeles Dezső leköszönése következtében megüresedett; a kolera ellen minden erőnkkel kitelhető intézkedést megtettünk; Amerikába az elmúlt október hó folyamán kivándorolt 4 egyén, Amerikából visszajöttek 49-en; zugiskolát újabban nem fűdöztek föl; — főispán ömeltósága elmondotta, hogy okt. 24-én köztisztaság tekintetében a s.-a. ujhelyi kir. törvényszéki börtönhelyiségeket megvizsgálta és az ottan tapasztalt rend és tisztaságot Hlavathy József kir. ügyésznek ez alkalommal is előismerését nyilváníttotta; — a ministeri leiratok felolvasása több felebbezett konkrét eset megvitatása és a vonatkozó határozati javaslatok elfogadása után: Dókus Gyula főjegyző bemutatta az árvaszék tevékenységi táblázatát, mely szerint a hátrálék okt. 31-én 448 ügydb. volt; — a közegészségi állapot általában kedvező; a vérhas teljesen megszűnt, a vörheny Szécs-Keresztúrbán helyi járványt képez s 30 beteg gyermek közül 8-at ragadott el; a roncsoló toroklob (difteritis), Uporban ijesztő mértékben lépett föl; mutatkozott Megyasszó, Mád Tokaj és Papina községekben is; a jajhalmi tanyán helyi járvány s már eddig 45 gyermek közül 4-et ejtett áldozatul; a tifusz Ujhelyben

De azért folyvást a szinpadon csüggött. Mint egyetemi hallgató leginkább a szüneti időkben, mint joggyakorló (1813—1815) a törvényszünetek alkalmával nem egyszer lépett föl részint mint műkedvelő (akkor: *delectans színész*), részint mint színész. Átélt a pesti magyar színészet minden viszontagságát; a társaságot vidékre is elkísérte. Hogy játékaival és dramaturgiai munkásságával az igazgatók elismerését kivívta magának, mutatja az, hogy körülbelül négy hónapig rendezője volt a társulatnak.

Bármily vonzalommal volt is azonban a színészet iránt, nem tudta teljesen arra adni magát, de nem tudott attól teljesen megválni sem addig, míg a közt s tanulmányai közt megoszthatta magát. De mikor 1815-ben a színész-társaság Pestet elhagyta, akkor a választó uthoz jutott; s bizonyára nem a színészek szegényes és lenézt állása volt az, ami őt a színésztől elvonhatta, hanem a szülői iránt való kiváló kegyelete. Megvált tehát szenvedélyétől teljesen, s 1816-ban ügyvédői vizsgálatot tett.

Ekként a szinpadról végképpen lemondott, de azért lélekben folytonosan ahhoz volt láncolva. A magyar játékszin iránt nem szünik meg érdeklődni; a színészek mostoha sorsa folyton szíven fekszik. A drámaírás és fordítás terén valószínűleg már 1810. óta tett kísérleteket, s 1814-ig több fordított és eredeti drámája megfordult a szinpadon; de, úgy látszik, egyiknek sem tulajdonított valami nagy fontosságot, legalább sajtó alá egyet sem bocsátott közülök. De eredeti drámái közül egy-kettőben már megkísérlé az indulatok összevegyítését s az erősebb szenvedélyek rajzát (*Ziska, Jeruzsálem pusztulása*). 1815-ben végre, midőn már

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

szórványosan mutatkozott; az ungvári okt. — dec. tanfolyamon vármegyénkből 12 bábaasszony tanult; a f.-körtvélyesi ázsiai kolera-eset még eddig egymagában áll; Szerencséről jelentettek ugyan egy halottat, aki, a kezelő orvos szerint, koleras tünetek közt mult ki, hanem a vizsgálat kiderítette, hogy ennél a halál oka székrekedés volt; M. Laborczra a vasuti állomáshoz gőzfertőtlenítő gépet küldött a belügyminiszter; a szerencsi cukorgyárban 300 munkás befogadására alkalmas faházat épített a gyári igazgatóság, a barakra azonban alig ha lesz szükség, mert a gyár fokozott üzemet már befejezte, jelenleg csak a finomítóban dolgoztat és így több 100 feleslegessé vált, leginkább Galicziából való napszámot hazabocsátott; — főispán ő méltósága a kolera ellen tett óvintézkedéseknek szigorú és pontos életbelépéséért, ugyancsak a gyanusnak jelzett esetek körül teljesített lelkiismeretes ügybuzgóságért a főorvosnak elismerését nyilvánította; fölhívta azonban ő méltósága a közfigyelmet a promenádán lévő árubódékra, melyek sem szépséget, sem pedig közegészségi tekintetben nem válnak S. a. Uj hely dicséretére. — Bydeskuthy Sándor, addig is, míg az ő méltósága részéről türethetlenné minősített állapot megszüntettnék, a megjelölt helyre legelőbb is egy psoire-nak felállítását sürgette; — a kir. törvényszéki börtönben a rablétszám okt. hó végén 163 volt, ebben elítelt 122; — a főszámvédőnek, mint a közg. bizottság kiküldöttjének a sztrópai, szinnai, homonnai és varannai jársok területén vonuló törvényhatósági közutak állapotáról szóló jelentése felolvastatván: főispán ő méltóságának közhelyesléssel találkozott indítványára a kir. államépítészeti hivatalnak, különösen pedig a szönyegen lévő kérdésben Hvozdoics Antal kir. mérnöknek, a közutak kitűnő karba helyezése körül tanúsított, csüggedést nem ösmerő és sikeres fáradozásaiért jegyzőkönyvi elismerés szavaztatott, egyszersmind közóhajtásnént nyilvánult, hogy a n.-mihályi és bodrogközi jársokon vezető közutak műszaki gondozása is, már a jövő évvel kezdve, nevezett kir. mérnök ügykörébe vonassék; — a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez fölterjesztés intézettel, hogy tekintettel hadászati fontosságú utvonalaiknak 265 klm.-nyi hosszúságra, a Palota-határszéli útszakasz áthelyezésére szolgáló ez évi segedelemből felmaradt 20,076 ft 78 krnyi hiteltöbblet-maradványt, kimerült állapotba jutott közúti pénztárunknak rendkívüli segedelem címén kegyesen átengedni méltóztatassék; — B-Keresztúr községnek, az ottan felállítani tervezett állami iskola céljának alkalmas helyiség megvásárlására 3000 ftnyi segedelmet szavaztak meg a vármegye közmívelődési alapjából; — jól eső megnyugvást szült a h. főpénztáros jelentése, hogy okt. hó folyamán és nov. hó 9 éig kerek számban 33,000 ftnyi utadót fizettek be; egyenes adóban befolyt okt. hó folyamán 182,554 ft, hátralékban maradt 983,892 ft 68 kr.. hadmenetességi díjban befizettek: 10,029 ftot, hátralék-ként szerepel: 77,997 ft 86 kr.; filokszerakár után törültek a tokaji jársban 13,500 ftot, a bodrogközi jársban pedig 300 ft földadót. — Az ülés d. e. háromnegyed 12-kor főispán ő méltósága elzetésével végződött.

A vármegye 1893. évi költségvetése a kir. belügyminiszter jóváhagyásával leérkezett. E szerint

szinpadí tapasztalatokkal öregbedett s drámairói gyakorlatot is szerzett magának, *Bánk bán*-jába fogott. Megváltván a szinpadtól, melyen társai sürgető követelésére sokszor gyorsan kellett darabot teremtenie, kezdett benne föltámadni az ambíció, s miután már szenvedélyessége és fantáziájának tüze csillapult és izlése finomodott, minden szabad idejét történelmi és Shakespeare tanulmányokra fordította. Különösen a magyar történelem olvasgatásába mélyedt bele s az eseményekben, melyek ifju korában szenvedélye tüzet élesztettek s hazafii érzelmeit táplálgatták, megtalálván az okok vizsgálatával az összefüggést maga elé varázsolta a multat küzdelmeivel és bonyodalmaival egyetemben, fölelevenedtek nemzeti multunk alakjai, a történelmi események szereplői, s az idegen befolyás és nemzeti ellenhatás korszakából a király s a főpapok és főurak küzdelmei közül ki-magasodott előtte *Bánk bán* tragikai alakja.

Ezen időtáiban Erdélyben új mozgalom indult meg magyar játékszin fölállításá érdekében, mit már az 1792. s 1811. évi országgyűlési végzés értelmében megkezdtek ugyan, de mindazon ideig be nem fejeztek. Kasinczy Ferenc Gyulai Ferencné grófnának Lajos nevű fia mellé *Döbrentei* Gábor ajánlotta nevelőnek, aki a főúri körökkel csakhamar megkedveltetvén magát Kolozsvárt egy irodalmi kör létesítésére mozgalmat kezdett. A kör megalakult s tagjainak, kik közt néhány erdélyi mágnás is volt, anyagi és szellemi támogatásával *Erdélyi Múzeum* c. folyóiratot is adott ki. Szerkesztője, *Döbrentei*, nemes lelkesedése fakasztotta ama meggyőződésében, hogy az épülőfélben levő színház megnyitása csak eredeti magyar darab előadásával történhetik meg méltóképen, 1000 váltó

a jövő évi jan. hó 1-től kezdődő érvényességgel az egyesített vármegyei fő- és gyámpénztárnál egy új könyvelői állás rendszeresített, melynek ki-nevezés útján leendő betöltése a főispán ő méltósága jogköréhez tartozik.

Hírek a nagyvilágból.

Olaszországban az országos képviselőválasztások a kormánypárti jelölteknek minden várakozást fölmúluló diadalával végződtek.

Amerikában az Egyesült Szabad Allamok *Cleveland*-ot választották elnöké; e szerint a demokraták győztek a republikánusokkal szemben.

Párisban az anarhisták ismét merényletet követtek el dűnamit-bombával. Ez az újabb merénylet a lakosság körében iszonyu izgatottságot keltett.

A cárevics Bécsbe érkezett és több napig lesz a király vendége a Hoffburgban.

Dodds ezredes újabban is fényes győzelmet vívott ki az afrikai csatáitán a dahomiták fölött. Dodds t. tábornokká léptették elő.

Hírek az országból.

A Szapáry ministerium beadta lemondását. nem azért mintha akár a pártban, akár az országgyűlésen megbukott volna, de *kénytelen volt lemondani*, mert az egyházpolitika legkimagaslóbb kérdésében, a *kötelező polgári házasság életbe lépésének kérdésében, nem bírta kieszközölni a törvényhozás legfőbb alkotmányos tényezőjének őfelségének a királynak előleges hozzájárulását*. A kormány ugyanis már előbb és ismételt alkalmakkor kötelező nyilatkozatot tett az országgyűlésnek, hogy törvényjavaslatokat fog előterjeszteni az általános polgári anyakönyvezésről, az izraelita vallásnak törvénybe iktatásáról, valamint a vallás szabad gyakorlásáról. Ezeket a javaslatokat elő is készítette és megnyerte azok számára a koronának előleges helyeslését. A kormány e reform-javaslatait kiegészíteni és betetőzni kívánta még a kötelező polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslatot, mitől azonban őfelsége megvonta a koronának előleges helyben hagyását. Ez az ellentét a korona és a kormány között nyújtotta be Szapáry-val a ministerium lemondását, amit őfelsége f. hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával s oly kikötéssel, hogy a ministerek az országos ügyeket az új kormány megalakulásáig tovább vezessék, — el is fogadott. — Szapáry Gyula gróf maga helyébe, ha az újságok híresztelése e tekintetben jól értesültségen alapszik, új miniszter elnökül Széll Kálmánt ajánlotta; a ministerium, a szabadelvű párt, véleménykülömbőség nélkül, Wekerle Sándor dr. volt pénzügyminisztert kívánta és őfelsége is ötlet akarta. Wekerle dr., a király akaratának és a közóhajtásnak engedelmessé, de a *kötelező polgári házasság elvi álláspontján*, elfogadta a legfelső megbízást az új kormány megalakítására. E szerint Magyar-

forintot gyűjtött össze, s abból két pályadíjt, egy 700 és egy 300 váltó forintost, tűztek ki eredeti magyar drámára. A pályázatot *Döbrentei* tettes közzé az *Erdélyi Múzeum*-ban egy *Eredetiség é-jutalomtél* c. cikkelyben, mely a pályázók számára némi útmutatásul dráma elméleti értekezést tartalmazott. *Ez volt nálunk az első drámai pályázat.**

Katonát szerfölött tudta lelkesíteni a pályázat minden egyes föltétele, nevezetesen, hogy a beküldött darabokat az *Erdélyi Múzeum*-nak, akkor legjobb folyóiratunknak, kolozsvári dolgozó-társai fogják megbírálni, hogy a pályadíjakat csak önálló becslésvényeknek adják ki, s hogy a legjobb két művet művekomatják és a kolozsvári színház megnyitásakor el fogják játszani.

Katona minden erejével hozzájárult *Bánk bán*-ja elkészítéséhez s a kitézött időre (1815. szept. vége) beküldötte a pályázatra. Néhány elkésett, de névtelen levélben jelentkező pályázó kedvéért 1817. elején zárták le a pályázatot, mely 12 szomorujátéket termelt. Az eredményről 1818-ban adott számot *Döbrentei* az *Erdélyi Múzeum*-ban. Nagyobb figyelmet *Tokody* János *Pártosság tüze* és más öt szomorujáték (Bolyai Farkastól való, aki nem győzvéen bevárni munkái sorsát *Öt szomorujáték* címén 1817-ben kiadta azokat) keltett. Az előbbi nevet rejtő levélkét föl is bontották a bírálók, s szerzőjének bizonyos kijelölt javítások megtétele esetére kilátásba helyezték a jutalomdíjak valamelyikét; de hogy *Tokody* eleget tett-e a fölszólításnak, vagy sem, nem tudjuk. Az *Erdélyi Múzeum* megszüntetével (1818) a pályázat ügye feledésbe ment. *Katona*, aki darabja benyújtása után ügyvédői írószobában segédkezett,

* Az, a melyet Pózzeli József 1789-ben a *Mindenes Gyűjteményben* megpendített, eredménytelen maradt.

országnak miniszterelnöke, egyszersmind pénzügy-minisztere is ma Wekerle Sándor dr., kinek minden hazáját szerető magyar, pártkülömbőség nélkül s lelkesedéttel örömmel kiáltja: nemzete boldogítására, mint a királynak első tanácsosa, igen-igen sokáig éljen!

Wekerle miniszterelnök kinevezését, mint az előttünk lévő magyar- és német lapokból olvassuk, Lajtán innen és Lajtán túl az öröm lelkesedett hangján üdvözlük. A P. Hl. így ír: Wekerlenek kormányelnökké való kinevezetése jelenti a szabadelvű párt válságának megszüntét és teljes diadalát, — jelenti a vallásfelekezeti villongások megszűnését, — jelenti a kötelező polgári házasság elvének legfelsőbb helyen való elfogadását, — jelenti, hogy a magyar egyházpolitika egészen új irányt vált, — — — jelenti, a demokrácia teljes és végleges diadalát. — — — Dicséret és dicsőség szeretett királyunknak, a magyar nemzet legszeretettebb atyjának!

Az új kormány még ma, legkésőbb holnap megalakul és bemutatja magát az országgyűlés előtt a keddi ülésen, mely alkalommal Wekerle miniszterelnök elmondja az új kormány nevében program-beszédét.

Különlélek.

(Felső-adomány.) Főispán ő méltósága a *Smugócza* községben lakó g. k. hívek lelkipásztorának, t. *Novák* Eleknek folyamodására 100 ftnyi segedelmet eszközölt ki iskolájuk felépítésének költségére, mely felség-adomány e napokban érkezett le a kabinet-iroda útján alispánunkhoz. A szegény smugócziak, különösen pedig jó lelkipásztoruk példáját, ki az iskola-ügyet is szíven hordja, bizonyosan követni fogják mások is és követhetik is avval a bizodalommal, hogy főispánunk ő méltósága teljes egyszerűséggel fogadja pártfogásába felség-folyamodásaikat.

(Személyi hír.) *Hohenlohe* Károly Frigyes herceg *Slawentz*-ből (Németország) f. hó 7-én városunkban időzött. A herceg vármegyénk felső vidékére utazott, hol nagyobb birtokot akar vásárolni. — *Waisz* Béla, honv. őrnagy, mint az újhelyi honvéd zászlóalj új parancsnoka, tegnapelőtt *Rózsahegy*-ről ide érkezett s a parancsnokságot tegnap átvette.

(Búcsú banket.) *Nadanicek* Róbert, az újhelyi vasuti főműhely főnökének *Zolyomba* történt áthelyezése alkalmából a gyártelepi tisztviselők és alkalmazottak ma egy hete a *Korona* vendéglőnek étkezőtermében búcsu-estét rendeztek, melyen számos tóztokban adtak kölcsönös kifejezést a szeretetnek és ragaszkodásnak, melylyel egymás iránt viseltettek és a sajnálkozásnak, mely őket jövőben az áthelyezés miatt elválasztja.

(Az időjárás.) A legeslegöregebb emberek sem emlékeznek olyan tartós, szép ősze, mint ez az ide, Valóban ha a hulló falevél, mely lépteink alatt zörög, mem kiálaná, hogy itt az ős vége, ha az erdőségek rozsdabarnára változott zöldje nem mutatná a természet haldoklását, és ha a levegőből nem hiányoznék a balsamos lehelet: szinte akaróznék elhitetni magunkkal, hogy nem

nem igen fordult meg olyan körökben, ahol irodalmi dolgok merültek volna föl, s nem igen állott akkori vezér íróinkkal levélbeli összeköttetésben; legalább 1819-ben még mitsem tud pályaműve sorsáról. De jobb is volt neki minél későbbben értesülni róla. *Bánk bán* a pályázaton negyedmagával föl sem tűnt a bírálóknak! Olyan mű feküdt előtük, mely a pályázat minden föltételének megfelelt s mégsem vesznek észre benne semmi figyelemre méltó vonást; olyan tragédia volt kezükben, mely egy maga olyan szép sikert mutatott föl, a minővel egy drámai pályázatunk sem dicsekedhetik, s hidegen hagyja őket, egy szóra sem érdemesítik: s a végre fölepült kolozsvári színház 1821-ben idegen darabbal, *Körner Zrínyi-jével**) nyitják meg.

Katonát ezen csapás nem sújtotta le, sőt részben örült, hogy darabján egyes javításokat tehet s úgy bocsáthatja közzé. Érezte drámája becsét s önérzete azt sugta neki, hogy a nagy közönség tapsai fognak neki mellőzéseért kárpótlást nyújtani. Már elkészült *Bánk bán* javításával, midőn 1819-ben a pestvárosi színház haszonbérletje a szekesfehérvári színtársulatot heti két magyar előadásra meghívta. A társulat május 3-án *Kisfaludy* Károly *Tatárok Magyarországon* c. tragédiájával kezdette meg pesti szereplését. A darab óriási hatást támasztott. *Kisfaludy*-t a szinpadra akarták vinni s megkoszorúzni, mint egyetlen drámaírójukat. *Katona* figyelmes tanúja volt e jelenetnek, s míg lelkét a magyar színészet ily szokatlan iskere örömmel töltötte el, másrészt bizonyos keserűség váltotta azt föl annak elgondolásán, hogy a közönségtől ily csekély értékű darabban oly könnyen lehet babért szerezni. De annál jobban

*) *Horváth* Dániel fordításában.

is az ős végén járunk, hanem még a nyár sleppjét tapossuk. E héten is, leszámítva a keddet és a tegnapot, 20 R^o os melegben örült a létnek minden, ami él. Kik a Márton-ludja mellcsontjáról tudnak jóvendőt mondani, még sokáig tartó szép időt és enyhe telet jövendőnek. Pedig most nagyon szigorú tél lenne kívánatos, hogy a kolerának alaposan kitagyjon a magja.

(Gyászos hír.) Munkácsról vettük a szomorú hírt, hogy *Fellegyházi Béla*, az elmúlt tanévben még az ujhelyi, most az ottani főgimnázium r. tanára, gyógyíthatatlan torokbetegség következtében meghalt. Az alig 35 évet élt, kiváló szak-képzettségű tanár öt éven át volt tanára az ujhelyi gimnáziumnak s ezen idő alatt biztosította magának a népszerűséget és becsülést, mely korán bekövetkezett halálával a részvétet fiatal özvegye iránt is fokoza. Nyugodjék békével!

(Elmaradt ifjúsági ünnep.) A helybeli főgimnázium kebelében a f. hó 11-ére, a *Katona József* születésének 100-ik évfordulójára tervezett irodalmi ünnep alkalmas helyiség hiánya miatt elmaradt. A kegyesrendi ház nyári ebédlője, a hol megakarták tartani, fűtésre nincs berendezve, az iskolai termek között pedig egy sincs olyan tágas, hogy abban az intézeti ifjúságot össze lehetett volna gyűjteni.

(A „Zemplén“ 1893. évi képes naptára) immár elhagyta a könyvkötői műhelyt is. Most felbélyegezés alá kerültek a példányok. Holnapi példányonként 40 kr-ával, már kapható lesz a könyvpiacra is.

(Öngyilkosság.) *Boronkay János*, adóügyi jegyző Szerencsen, öngyilkos módon, s mint mondják életuntagságból, véget vetett ifjú életének. A fürdőház egyik szobájában fölmetszette ereit, s mire észrevették elvérzett. — A járás főszolgabírája az így megüresedett jegyzői állásra *Kriszten Menyhért* okl. segédjegyzőt helyettesítette.

(A Zemplén fekete táblája.) T. Szerkesztő úr! Igen szépen kérjük, becses lapjában legyen oly jó oda hatni, hogy az ujhelyi kir. törvényszéki börtönnek itten megnevezhetetlen szenny tartalmát közmegegyezésre ne d. e. 9-kor és d. u. 1 órákor, hanem, mint azt tenni szokás, éjente szállítsák ki a városon kívül lévő földekre. — Erre a szivességre 13,000-ed magammal kérem. B. (Ezt a nagyon jogos kívánságot ajánljuk a közti-ztaság és közrend iránt is éles érzékkel bíró kir. ügyész úr figyelmébe. — Szerk.)

(Német bizonyítvány.) A sztropkai járásbeli kelcei körjegyzőségben van *Giglőcs* falu, mely arról nevezetes, hogy a falu bírja ottan ékes teutón nyelven *Zeugnis*-okat állít ki a hozzá fordulóknak számára, kik aztán, mint közelébb is alkalmunk volt meggyőződni, ilyenfajta bizonyítványokkal viszik hírét annak, hogy a tótajku *Giglőcs*-on a magyar szónál még ma is előbbre való a német nyelv. Ajánljuk ezt az ügyet a járási főszolgabíró figyelmébe.

(Pestik dolgai.) B. Zsadányból írja levelezőnk: A rettegett, de már fogságba került *Pestik* (Szarvas Mihály) által rablott és Zsadányban eldugaszolt holmik e napokban napfényre kerültek. Levelezőnk a tényállás elbeszélése előtt érdekes és hiteles adatokat közöl *Pestik* életrajzához, melyek, úgy hiszszük, nemcsak a vizsgálat vezetőjét, de a nagy

közönséget is érdekelni fogják, azért közhírré tesszük. — *Pestik* az illavai fegyházban megismerkedett a vele elzárva volt *Tóth Mihály* bodrogzsadányi lakossal, kivel már rabságuk idején kifőzte a jövő terveit. *Tóth Mihály* jóval előbb szabadult ki a fogságból, mint *Pestik*. Mikor *Pestik* is szabadbárához jött, aki ötlet tárt karokkal fogadta. A viszontlátás örömeinek kiélvezése után *Tóth* érzékenyen panaszkodott *Pestik*-nek, hogy a mai világban milyen nehéz élete is van a szegény becsületes embernek. — Ne búsuíj Miska, szól *Pestik*, van az másnak, ami nekünk nincs, hozok én neked mindent bőven, érték én a rablászhoz, te csak rejtse el, amit én hozok s urrá teslek, birtokot szerzek én te neked, s mikor az én zsebem tele lesz, én elmenekülök Amerikába, te meg a magadéban uraskodni fogsz. *Pestik* evvel rabló-újtára indult s pár nap múlva hozott is Miskának kenyeret, szalonnát, meg pénzt bőbeszegen. Ettől az időtől kezdve *Pestik* *Tóth*-nak hú kenyeres pajtása és mindig nagyon szívesen látott, kedves vendége volt. Idő múltán *Pestik* benső viszonyba lépett *Tóth* Miskának Galiciából ide származott feleségével és így egészen benféntes lett a házban. A menyecske *Pestik*-nek a ház padján rendezett be éjjeli szállást, drága ágyneműről önmagának, természetesen, *Pestik* gondoskodott. *Tóth* Mihály meg a felesége az egész nyáron, mint napszámosok, külső munkában voltak. *Pestik*, hogy rabló-újtjáról bármely időben is a házba juthasson két kulccsal ellátott francia lakatot szerzett be, melynek egyik kulcsa nála, a másik a háziaszszonynál volt. *Pestik* már most cimborák után látott, az orgazda szerepét *Tóth*-ék töltötték be, *Pestik*-ék hozzájuk hordták az összeharcsolt temérdek holmit. Volt evés ivás, meg dorbézolás heted-hét vármegyére szóló, — *Tóth* Miskának a felesége meg olyan cifra volt, mint a páva... *Pestik* már most a tocsvai báró Waldbott, valamint özv. *Mudrany*-né szegi-pusztai birtokosnő kirablására, sőt az olasz *Lónyay*-család kiirtására (?) gondolt, özv. *Lónyay*-néra már több éjjen át leselkedett is, de mert a kastélyt éjjelenként örök vették körül, tervét nem hajthatta végre, utóbb pedig nesztét vévén annak, hogy *Barthos*, ujhelyi főszolgabíró, B. Zsadány községbe, a *Tóth* Miska szomszédságába, két titkos rendőrt is helyezett el, kik segéd-mérnököknek mondották magukat, *Pestik*, *Tóth* Miska és ennek felesége társaságában, egy sötét éjszakai búcsút vett a kapuféltől. Mind a hárman Galiciába menekültek, hol *Desnyicza* faluban, a *Tóth* né rokonánál, *Graben* Vaszily nevezetű lengyel gazda embernél, húzták meg magukat. Ami itt történt *Pestik*-kel, az már a minapi tudósításunkból is ismeretes lévén, levelezőnkkel ott folytatjuk, hogy *Pestik* Galiciát elhagyva, a *Tóth*-ék társaságában Magyarország felé vette útját, ő maga Terebesen kiszállott, Gálszécsre ment, hol el is csipték *Tóth* ék pedig ugyanakkor Zsadányba jöttek. Meghívták *Tóth* Miskában a vér, mikor meghallotta, hogy *Pestik*-et elfogták. feleségével együtt elmenekült falujából, de előbb a házat 70 éves öreg anyjára íratta. Feljelentés alapján a csendőrség f. hó 7-én kutatta föl a *Tóth* Miska házat és haza környékét, hol 8—10,000 ft értékű (?) lopott tárgyakra bukkant. A lopott holmik között vannak női felöltők, persz szőnyegek, damasz abroszok, ágyterítők, rumburgi vásznak, férfi és női lábbelik. A szoba földjéből kiástak egy nagy zsacska arany- és ezüst

pénzt, ezüst evőeszközöket, női aranyórákat, [láncokat, betörő eszközöket. Egy ferslág búzában, fél nadrágszirba bekötve, gyémánt, korál és gyöngyökkel kirakott arany- és ezüst karpereceket, drága köves aranygyűrűket, mellűket, álkulcsokat stb. stb.-t. E felfedezés, minden valószínűség szerint, sok újabb büntény felderítésével lesz kapcsolatos és teljesen megdönti azt a vélelmet, hogy *Pestik* eddig töredelmes vallomást tett volna. A lopott tárgyak már a kir. ügyészségnél vannak. A csendőrség üldözöbe vette *Tóth* Miskát és nejét*), mint főorgazdákat, kiket Galiciában vél fölálhatni, hol *Graben* éknál szintén házkutatást fognak tartani, előre számított biztos eredménnyel.

(Meglőtt csavargó.) B. Keresztúrról írják: F. hó 6-an, este 9 órákor, egy részeg zsidó, ki az egész áldott nap s még este is a korcsmában ivott, betévedt a község közepén lakó *Márkuss* Gusztáv szatócs-, egyszersmind városi tanácsosnak a kertjébe. A házhoz tartozó két kutya dühösen kezdett ugatni, minek következtében *Márkuss* revolverrel kezében a kertbe ment s látva, hogy ott egy gyanús alak bukdácsol, a revolverből feléje lött, azután egy karóval jól eltángálta. Mikor már megsokalta az ütlegeket a csavargó, a rozoga kerítésen átvette magát s kerekét oldott. Nem telt bele egy negyedóra, mikor nagy öbégatással a városházára jött s jelentette, hogy ő meg van löve. A jegyző a sebesült Tokajba szállította a járásorvoshoz. A gézengúz neve Grossz Bernát. *Márkuss* revolvere az arcát a száj felett s az orr jobb oldalán találta. Az orvos konstata, hogy az arc keresztül van löve, az állcsont meghasadva, de a golyó, talán a felső fogról, visszapattant. A megsebesült csavargó jelenleg a kórházban fekszik, fél feje egészen megdagadt, hasgatásról panaszkodik és erős láza van.

(Okleveles községi jegyző) aki vármegyénkben már hat év óta praktizál és igen jó bizonyítványai vannak, segédül ajánlkozik. Bővebb értesítéssel szolgál lapunk szerkesztője.

(Sok a vaddisznó.) *Zemplén* község határában az elszaporodott vaddisznók temérdek kárt okoznak, e miatt az előjáróság hivatalos hajtóvadászat tartásának megengedéseért folyamodott.

Irodalom.

A Pallas nagy Lexikona Révai testvérek által közre bocsátott előrajzát mellékeljük lapunk mai számához. Miko ezt az előrajzot olvasóink figyelmébe ajánljuk, mi is szükségnek tartjuk néhány szót említeni erről a nagy munkáról, melynek megjelenése kétségen kívül a legkimagaslóbb irodalmi esemény hazánkban a letűnő század utolsó éveiben. A Pallas Nagy Lexikona, mint a prospektuson olvasható fényes névsor mutatja, összegyűjtötte a legkiválóbb szakírókat, a kik eddig is ápolói és terjesztői voltak a tudományok és kiválóképen a magyar tudományok, hogy velők irasson meg az ismeretek összes enciklopédiáját. Ez a száznolcvan jól ismert név kezesség a mellett, hogy a mit csak elért a modern tudás, akár az elvont, akár a gyakorlati tudományok terén, azt mind felöleli a nagy mű, mely a kezökből kikerült. A közélet nem adhat fel olyan kérdést, minőre e kiváló tudósok csoportja, előre meg ne adta legyen a választ. Az összes cikkek a szerzők névalírásával lesznek ellátva. Az előfizetés feltételeire, valamint minden egyéb felmerülő kérdésre vonatkozólag utalunk a lapunkhoz mellékelte prospektusra, a mely közli a munkatársak névsorát s felsorolja a műhöz csatolandó melléletek címét is. Minden ízében magyar produktum az, mely elő-

*) Már el is fogták mindkettőjüket s Ujhelybe szállították. Szerk.

sietett *Bánk-bán*-ja benyújtásával, melyen a szintársulat kapva kapott ulgany, de elő nem adhatta a cenzura, irodalmunk szabad fejlődésének ez az átkos klotürje, előadását nem, csak kinyomatását engedte meg, mivel szerinte *Bánk-bán* nagysága meghomályosítja a királyi házat.

Katona-t ezen új kárvallás szerfőlött elkésé- ritette s a *Tudományos Gyűjtemény*-ben élesen ki- kelt a cenzura ellen. Ha ő a bánt tehetetlen, ese- kély alaknak rajzolja, igazza van, hogy akkor a cenzura azt hengerítette volna elé, hogy olyan hitvány jobbágy hogyan döfhet egy koronás főbe? A cenzura a költőnek legelső kellékét, a szárnyát vagdalja le. Hogyan lehessen ő *Bánk*, ha az a gondolat, hogy ő csak író, a kit szemmel tartan- és fölül vizsgálják, minden harmadik folkiál- tásnál kiveri énjéből. De ez az ujonnan okozott fájdalom sem csüggesztette el egészen. Még volt egy forum, a hová apellálhatott, a melyhez a cen- zura utat engedett neki: a közönség, ugy az író mint az olvasó-közönség. De Pesthez már nem kötötte őt semmi, s könnyen engedett öreg szülői rábeszélésének, hogy szülővárosában szerezen ma- gának való állást. 1820-ban haza ment, s akkor már átdolgozott, de még kéziratban levő művét néhány szerény, hizelgés nélkül való szóval szülő- városának ajánlotta. Kecskemét városa elfogadta az ajánlást, 100 forintot szavazott meg a mű szer- zőjének s őt ugyanazon év őszén alügyészségének választotta meg. Még ekkor nem hihette *Katona*, hogy ez lesz mindössze írói munkásságának egyet- len anyagi és erkölcsi jutalma.

1821-ben végre *Trattner* betűivel és költsé- gével nyomtatásban is megjelent *Bánk-bán*-ja, de az utolsó forum előtt sem kísérte szerencse tö-

rekvését. Csak néhány példány kelt el belőle. A közönség akkor hazafiságának magas hangu szólamokban való legyezgetésén, külső hazafias dicsekvésen lelkesedett: *Katona* pedig ezen drá- májával már új, eddig nem tapasztott ösvényre tért; a hatást nem külsőségekben, frázisokban kereste, hanem a tárgy magvas föl fogásában és művészi megalkotásában. A közönség az akkori poli- tikai élet zsidbadságához képest nem hatolt olyan mélyre a történelmi vizsgálódásban. De az irodalmi körök is hidegen hagyta *Katona* alkotása. Nyelv- ben is önálló, mint föl fogásában. A nyelvújítás hívei elmaradottnak, csiszolatlanok találták nyelvét, az ortológusok pedig az áradozó előadásban tetsze- legtek s a *Bánk-bán* magvas, tömört nyelvezetétől idegenkedtek. *Katona* érezte alkotása becsét, s annál nagyobb volt elcsüggedése utolsó kísérlete meghiusulta miatt. Itt már megtört végre kitartása a küzdelemre, akarata a közömbösség és elmarad-ottság ily merev nyilvánulásai után elvesztette rugékonyságát, önbizalma nem talált több táplá- lékot s lemondott a dráma írásról. Pedig, hogy mekkora önmegtadadásra volt ehhez szükséges, megérthetjük abból, hogy a színügy iránt kora ifjúságától fogva táplált érdeklődésének ezután is jelet adja még. Fásult, tépelődő lelke ezentul ügyézi hivatala buzgó teljesítésében s a borivásban keresett menedéket és enyhülést. Ereje egyre hanyatlott, gyakran pahaszkodott szív fájásról s 1830-ban egyszer azt mondotta testvéreinek; *Es évben engem valami fog érni, vagy sok pénzem lesz, vagy megnősülök, vagy meghalok*. Csakugyan érte: szívszélhűdés, mely április 16-án hirtelen véget ve- tett csalódással teljes életének. Hirtelen! Mintha el akarta volna őt ragadni még egy nagy csalódás

elő. *Elszánt* Ferenc pesti ügyvédő, s jó barátja számára pecsétes levelet hagyott hátra, melyben arra kéri, hogy halála után huzassa le ujjáról gyűrűjét s szíve választottjának adja át*). *Elszánt* gyorsan járt el megbízásában, de *Katona* valas- tottja nem fogadta el a gyűrűt, azzal utasítván vissza: *Van az elhunytanak elég testvére, a kik azt jobban fogják használni, mint ő?*

Halálát nem hirdették a lapok, koporsóját nem kísérte pályatársainak részvéte s a nemzet nem tudta, hogy legnagyobb drámairóját vesz tette el.

Számos jelesünk földi sorsa ez. De az ég tüzes meteorja is fényt veszti a föld nyomasztó légkörében. *Katona* József nagyságát is akkor láttuk már be, mikor közülünk mesze távozott. A poli- tikai viszonyok 1805. óta rohamosan változtak. *Széchenyi* István s vele más jelesek föl rázták a magyar nemzetet aléltóságából, erőt öntöttek zsid- badt ereibe; s midőn a nemzet újra élni kezdett, kezdte megérteni *Katona* remek alkotását is. Első biztos tudósításunk szerint 1834-ben Kolozsvárt adták *Egressy* Gábor játalojátékául, a következő évben már az ország fővárosában is színre került, 1839-ben diadali is megkezdődtek. A közönség érdeklődése, majd elragadtatása a műbírálok fi- gyelmét is jobban-jobbán foglalkoztatja, míg végre lelkesedve mondják ki róla, hogy *Bánk-bán* a legjobb magyar tragédiánk, mely a *Shakespeare*-ét kivéve bármely külföldi tragédiával kiállja a versenyt.

Cserép József dr.

*) Kiltét sem *Katona*, sem *Elszánt* nem földözte föl senkinek.

tünk van, és ha ennek tökéletességét csodáljuk, egyuttal öröm fog el ama nagy haladás felett, melyet e téren az utolsó 25 év óta tettünk. Hogy a művelt nyugoti népek magaslatára emelkedjünk, hogy kulturáknak tekintessünk, ehhez nagy részt hozzá fog járni a jeles munka is és csak az volna nagyon kívánatos, hogy e munkát minden intelligens magyar ember bírja, olvassa. Még csak azt említenék meg, hogy Révai Testvérek jóhírű cége e munka főképviseletével megbízatván — oly intézkedést létesített, mely lehetővé teszi, hogy a nagy művet bárki csekély havi 1 frt 50 kros részletfizetésre megszerezhesse, ami már eleve is biztosítja a műnek a legnagyobb sikert. A Nagy Lexikon első kötete kb. e hó közepe táján fog megjelenni és a rendelőknek szétküldetni. A rendelések egyenesen Révai Testvérekhez küldendők Budapestre avagy e lap kiadóhivatalához, ki a rendelvényeket szívesen eszközölni fogja, úgyszintén Schmid Lajos városi kapitány. Lapunk dolgozó társához.

Az Ország-Világ, a legelterjedtebb s Benedek Elek által kitűnően szerkesztett szépirodalmi lap 41—42. száma mint önálló füzet is megjelent. A füzet érdekes tartalmából felemlítjük a következőket: Nadia. Georges Nazim regénye. Tői dalok (Lena). Egy királyné a járványok ellen. Fridolin, Sebesi Jóból. Egy kis király lecke-könyve. Az erdélyi érc-hegység sziklaszorosai, Téglás G.-től. Mégis, mégis, Baján M.-ről. Mócs Zsigmond (arcképpel). A világjáró angol, Gárdonyi Géza humoros regénye (folyt.). Tolstói Leó (képekkel). Tíz év (költ.). Palágyi Lajostól. „Aranyvirág” beteg, Benedek Elektől. Nagyapó, Malonyay Dezsőtől. Késő ősszel (költ.). Feleki S.-től. A hol az arany terem, Gaál Mózes-től. Miss Róse Gardener, Redfield Richárdtól. Arany János emléke. Az állóírás (képekkel). Böngér Jánostól. Pillanatos ölvételek Kossuth Lajosról. A hétről cím alatt Székely Huszár tárcái igen érdekes képek adnak a hét eseményeiről, a Nők világa és a többi rovatok szintén érdekesen tájékoztatnak a hazai és a külföldi fontosabb társadalmi vagy művészi eseményekről, a divatképek a legújabb francia minták után készülnek; a képek pedig a haza és külföld jelesebb festőinek remekműveit mutatják be. A kiváló és gazdag tartalom mellett díszes kiállítás és olcsósága teszi még ajánlóbbi a lapot. Előfizető ára: egész évre 8 ft. félévre 4 ft, negyedévre 2 ft, egy hóra 70 kr. Egyes száma ára 16 kr., kettősé 30 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút, 12.)

Beniczky-Bajza Lenke válogatott regényei. Ez új vállalat, melyet a Singer és Wolfner kiadó cég indít meg, biztos sikerre számíthat. Mindjárt az első regény („Nyoma vesztett”), melylyel a gyűjtemény kezdődik, egyike az irónó legzebb alkotásainak. Jellemzéseinek biztossága és határozottsága, meseszövevényének ügyessége és leleményessége együtt oly érdekessé teszik e regényt, hogy Beniczky nélegsikerültebb művei közé kell sorolni. Ha hozzáteszük még, hogy Beniczky-né regényeit a legnagyobb nyugalommal veheti kezébe a művelt közönség s adhatja kezébe serdült leányainak is, ezzel nem mondunk újat, csak Beniczky-Bajza Lenke tisztá, fenn. költ. nőiségének hódoltunk. Egy-egy négy éves füzet ára 25 kr. Minden két hétben egy füzet jelenik meg.

Almanach. Az Egyetemes Regénytár jól ismert Almanach-ja az év forgásának pontosságával jelent meg ismét a maga csinos, kedvelhető külsejével és sokat ígérő tartalmával. Az idei Almanach szintén Mikszáth Kálmán szerkesztésében és elmségtől duzzadó előszavával jelent meg. Nem kevesebb, mint a szerkesztőn kívül, tizenöt magyar író elbeszélése van benne, megannyi eredeti, úde, friss termése az idei munkásságnak. Mint a korábbi években, ezuttal is régi és új nevek együttesen lépnek itt az olvasó közönség elé. Jókai Mór, Beniczky-Bajza Lenke, Tóth Béla, Vadnay Károly sorakoznak egymás után, majd Szalóczy Bertalan, Lipcsey Ádám, Kozma Andor mutatják be magukat az Almanach közönségének, a vidám Rákosi Viktor mellett, a mély elméjű, merengő Justh Zsigmond, a sokat és méltán dicsért Herczeg Ferenc mellett, a szerény, de magas tehetségű Sebők Zsigmond kerül sorra, köztük a finom tollú Gyarmathy Zsigánéval s végül Mikszáth Kálmán és Bródy Sándor — oly díszes sorozata az íróknak és oly magas színvonalra az alkotásoknak, a minőt csakis az Almanach kötetei mutatnak fel széles ez országban. A változatosság a tárgyokban, a különféleség a stílusokban oly sajátosság és vonzó karaktert ad e kötetnek, a milyennel alig dicsekedhet a könyvpiacnak bármely másik jelensége. Az 1893-ik évi Almanach ép oly diadalmasan fogja megjárni évi pályafutását, mint előzői és szintoly maradandó becses darabja lesz a családai könyvtáraknak, mint amazok. Az Almanach-ot megnyitó naptári részhez ezuttal rövid es velős ismertetése is csatlakozik az új pénznek, mely a jövő évben már forgalomba jő. Az Almanach ára 1 ft. Kapható Löwy Adolf könyvkereskedőnél Ujhelyb n.

Egyesületi élet.

A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegye területén terjesztő egyesület Varannón, f. hó 6-án, a nemzeti tanügynek kiváló ünnepe rendezett. Azon alkalmából ugyanis, hogy a varannai községi iskolánál 17 év óta működő két tanítót, Seliga Antalt és Zselvtay Bogdánt, az egyesület 100 és 50 ftos jutalomban részesítette a magyar nyelv terjesztése terén kifejtett sikeres működésért, — a magasztos célu egyesület oly módon intézkedett a jutalom kiosztásáról, hogy annak anyagi értékét sok százzsorosan hatványozza az erkölcsivel, s e célból a helyi és vidéki értelmiséget ünnepre gyűjté egybe a községi iskola nagytermébe a fenn említett napon. Jelen voltak a hatóság képviselőiben: Nemes Lajos vármegyei kir. tanfelügyelő, Füzessey György főszolgabíró és Pintér István szolgabíró, továbbá Pereszlényi István, a varannai községi iskolának és az egyesület fiók-körének elnöke, Werner Gyula az ipartanuló iskolai bizottság elnöke, Walkovszky Mihály adópnéztárnok, Plenczner ellenőr, Strasser Antal plébános, Szemán János s. lelkész, Gaál Sándor gyógyszerész, Spellenberg Gyula könyvelő, Vass Gáspár, Hámorszky tanítók, Udvardy Viktor könyvelő, Kéler Ede jegyző, Kéler János tisztartó, Füzessey Péter irnok, Kerekes Antal városi bíró, Rokiczky Károly, Sepitkó János iparosok, Nyomarkay Géza, Sztankó László járásbíró, rósági végrehajtó, Luchs Ármin, Zselvtay Bogdán, Seliga Antal tanítók és a hólgyközönség szép számmal. Az ünnepség az iskolai növendékek két szólamu énekében a Szózat-tal kezdődött, melynek vezégtével Füzessey György főszolgabíró, mint az egyesület megbízottja szolt, a jutalmazott tanítókhoz intézvéen szavait, s kifejté az adományozó egyesület célját, elveit, azután a nagynevű és boldog emlékü Andrássy Gyula gf. működését

és érdemeit ecsetelvén, kifejezé reményét, hogy a jutalmazottak, kik az iskola fennállása óta itt működnek, az egyesület és a nagynevű gróf szellemében fogják vezetni ezután is növendékeiket. Ezekután atnyújtá a jutalmat és kifejezte jó kívánatait.

Erre Seliga Antal, igazgató-tanító mondá el köszönő szavait, ecsetelvén egyszersmind az iskola fennállása alatt tanusított mőködést, a pálya nehézségeit és azoknak győzedelmes leküzdését és az egész tantestületnek egybehangzó működését, reflektálván pedig különösen a kiseddó vezetőjének, Fiedler Vilmának, áldásos segítségére a nemzeti nyelv terjesztésének hazafias munkájában.

Utána Zselvtay Bogdán tanító köszöné meg röviden a jutalmat, rámutatván beszédjében, hogy midőn a néptanító szerény működése elnyeri hazafias törekvéseiért a palmaágat, az egyszersmind azt is jelenti, hogy a politikai és iskolai hatóságok nemcsak buzgó propagálják a hazafias törekvéseket, de gyámolítói is azoknak mindenütt.

Ezek után a kir. tanfelügyelő szolt lendületesen a szív és érzelem valódi hangján, többek között mondván: A nemzeteknek a gondviselés mindég ad oly férfiakat, kik nagyságuk, feláldozó hazaszeretetük s kivált nagy tudományuk által azok vezérszavaként, s működésükkel áldásaivá lesznek életükben s azontul is századokra terjedéltető eszméiknek magasztos hatása; azután ecsetelá a boldog emlékezetü Andrássy Gyula gróf működésének áldásos hatását a magyar nemzetre s ebből kifolyólag a nemzeti tanügyre. A továbbiakban a jutalmazott tanítókhoz fordult, s midőn kiemelé a tanügy mai állapotát, összehasonlítva azt egyszersmind az előző évtizedekével s feltüntetá a haladást a tanügy terén s a tanító társadalmi, közhivatalnoki állásánál s az anyagiak terén, majd buzditólag inté, hogy a rájuk bizott ártatlan gyermekek szíveibe mindenkor oltás be a hazafiság és a vallás magasztos érzelmeit, tanítsák meg tiszteletre a nemzet nagyjai s a valódi humanus törekvések iránt. Végül a szülőkhez és a közönséghez volt még szava s midőn nagy örömeinek adott kifejezést az iskolájuk tanítóit ért kitüntetés fölött: megköszöné érdeklődő résztvevőiket a mai ünnepségen s még több hasonló örömapot kívánt nekik.

Befejezésül következett a Himmusz eléneklése, melyet midőn végig hallgattunk, magasztos érzelmeiktől érintve távoztunk.

Addja az ég, hogy a varannai államilag segélyezett községi iskola ezentul is tartsa meg jelenlegi jó nimbusát,

— y.—y.

CSARNOK,

Ékes sorokba szedni mindazt...

Ékes sorokba szedni mindazt,
Mít egyről másról gondolok
S figyelni a mértékre, rimre,
Nekem szörnyü nehéz dolog.

Nem csoda ez hiszen manapság.
Oly rideg próza az élet
S a megszokott egyformaságot
Ritkán váltja fel költészet.

Ritkán hevül a modern ember
Elvont eszmék és hirnévér'
A földi jóllét s a gazdagság
Nála mindennél többet ér.

De van mi életünket mégis,
Mint fényugár, úgy hatja át,
Amidőn felhevülten érzük
Egy titkos vágyunk mámorát:

Midőn csábítóbb a madárdal
És illatosabb a virág
S üldözzön bár a sors haragja,
Oly kedves az egész világ.

E titkos érzést, édes vágyat,
Mely önkéntelenül terem,
Mely életünknek főrugója,
Ugy nevezik, hogy: szerelem.

Egyiknél miként a parázstűz
A hamu alá rejtetik,
De éltető melegét ottan
Megőrzi még sok ideig:

Másiknál fénylő meteor, mely
Az élet egén megjelen,
Aztán kialszik, hogy utána
A sötétség nagyobb legyen

Osoltói.

GONDOLATOK.

— A szem a szív árulója.

— A szeretet vonz, a gyengédség hódít, a jellem győz.

— A mi életünk hasonlít egy nagy háborúhoz, melyben rendszeren a szív a hadvezér.

— Az emberi szív egy könyv, melybe annyi mindenfélét jegyzett a sors keze, hogy ha át akar-nánk olvasni, mire a végére jutnánk, az elejét el-felednők.

— A férfiban nagy az akarat, a nőben az ön-feláldozás; s ha már eltévedt a nő, mondd melyik a hibás?

— Ma már gyermek csak a pólyában létezik.

— A nő a nap, a férfi a bolygócsillag.

Anna.

HIVATALOS RÉSZ.

T. Zemplénvármegye bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1892. szeptember hó 28-án tartott közgyűléséből.

192. 17662. Olvastatott a Nagyméltóságú kereskedelmi ministerium 45800./I.92 számú intézvénye, melylyel az 1890 évi I. t. c. 24 és 25. §. alapján a vármegye által alkotott szabályrendeleteket megerősítve leküldi.*)

A szabályrendeletek a vármegye alispánjának, a jegyző karnak, a főügyésznek, a főszámvévőnek, főpénztárosnak és kir. államépítészeti hivatalnak, még pedig az utóbbi hivatalnak az intézvény másolatával, ennek végpontjában jelzettek figyelembe tartása végett, alkalmazkodás, a 10 főszolgabíróna kközőzés és eljárás, a »Zemplén« hivatalos lap utján a közönség tájékoztatása végett kiadatni határozottat.

Kelt mint fent.

jegyzette és kiadta:

Dökus Gyula, s. k. főjegyző.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister. 45800/I. 92. sz. Zemplénvármegye közönségének. A vármegye alispánjának az 1890 év I. t. c. 24 és 25 §§-ainak alapján alkotott szabályrendeletek tárgyában f. évi július 2-én 11339 sz. a kelt jelentésére, a következőkről értesitem a közönséget: Mult évi december 30-án tartott közgyűlésében az 1890 évi I. t. c. 24 § a alapján az utadó egy részének természetben való leszolgálása tárgyában 459/21751. szám alatt, továbbá az idézett törvény 25 § a alapján az egyenes adót nem fizető kötelezettekre vonatkozólag ugyanazon szám alatt alkotott szabályrendeleteit átvizsgálván, azokat a záradékokban foglalt helyesbítésekkel, illetve kiegészítésekkel ezennel jóváhagyom. Vonatkozással a törvény 24 § a alapján alkotott szabályrendet 2 §-ában foglalt rendelkezésekre felhívom a közönséget, hogy az utadó természetben való leróvásának kimondásakor határozzon mindenkor a felett is, hogy az azon vidék kötelezettjei között kiknek engedi meg, életviszonyaikra tekintettel a pénzzel való leróvást, illetve kiktől nem kívánja a természetben kötelező leszolgáltatást. Ilyenek volnának a lelkészek, tanítók s általában azok a foglalkozásuak, a kiknek életviszonyaira a természetben való munkateljesítés zavarólag hatna. Ha a természetben való leróvásnak ez az alakja a gyakorlati alkalmazásban célirányosnak bizonyulna be és állandó jelleget öltene; úgy erre vonatkozólag a szabályrendelet megfelelő kiegészítő rendelkezésekkel, a törvény határozatainak követésével kibővíthető lesz. A szabályrendeletek egy-egy példányát hivatalos hasznalatra visszatartottam, a többi tárgyatokat s azok között a szabályrendeletek jóváhagyási záradékkal ellátott 1—1 példányát ide csatolva leküldöm. Budapestben, 1892. augusztus hó 28 án. Lukács Béla s. k. 459 sz./21751.

Szabályrendelet

az 1890. évi I. t. c. 25. §-a alapján az egyenes adót nem fizető kötelezettekre vonatkozólag.

1. §. Az 1890. I. t. c. 25. §. értelmében a törvény 23. §-ában körülírt egyenes adót nem fizot 18 évet már betöltött, de hatvan évet még el nem ért utadó kötelezettek összeírását körjegyzőségekben a körjegyző, nagyközségekben az erre kirendelt tisztviselő (jegyző vagy tanácsos) minden év május havában, és pedig a községet házról-házra bejárva, köteles teljesíteni.

2. §. A községi előjáróság köteles az összeírás határnapját a községben legalább 3 nappal megelőzőleg szokásos módon közhírré tenni.

Az eljáró községi közeg pedig az összeírás alkalmával köteles az illető kötelezettet nyilatkozatra felhívni, valjon utadó tartozását készpénzben, avagy természetben kívánja-e leróni, és a nyilatkozatot az összeírás jegyzékben kitüntetni, és az összeírás a közmunka beosztás tervezetbe felvétel végett a kir. államépítészeti hivatalnak május hó végéig bemutatni.

3. §. Azon kötelezettek nézve, kik a fentebbi módon közzétett összeírás alkalmával a

*) A 24. §. alapján alkotott szabályrendeletet lapunk mult száma hozta.

kötelezettség módozata iránt nem nyilatkoznak a természetben leszolgálás vagy váltás összeg fizetése tekintetében a törvényhatósági közgyűlés az utiköltség előirányzatának megállapítása alkalmából szabadon intézkedik.

4. §. A törvény 25. §-a és jelen szabályrendelet értelmében összeirt utadó kötelezettség lerovását a vármegye alispánja a főszámvevő és kir. építészeti hivatal útján gyakorolja, e célból az utadó kötelezett könyvecskével látandó el, mely az utadó előírást és lerovást időrend szerint tartalmazza. A természetbeni esetén a váltáság bejegyzésével ösmertetik el az utadó könyvecskében, de úgy ebben, mint a községi utadó főkönyvében is megjegyeztetik, hogy a tartozás természetben rovatott le.

Ezen közmunkát természetben teljesítők községenként való sommás nyilvántartása céljából az utbiztosok két példányban rovatos jegyzéket vezetnek, melynek segítségével a közmunkát természetben lerótt kötelezettek névszerint számba veszik, a rovatos jegyzéket aláírják és annak egyik példányát évnegyedenként a kir. építészeti hivatalhoz ellenjegyzés végett beküldik, mely hivatal a meghitelesített jegyzéket a számvevőséghez küldi át. A számvevőség az így teljesített, lerovásokat sommásan elkönyvelvén a rovatos jegyzéket további ellenőrzés végett az illető főszolgabíróknak megküldi.

A főszámvevő minden hó végén kimutatást szerkeszt az időközi lerovások és hátralékok állásáról. A főkimutatás az alispánnak terjesztendő be, a járási kimutatások pedig az illető szolgabírokkal közlendők.

5. §. Az előző §§-ok értelmében összeirt utadókötelezettek közül azok, kik választásuk vagy a törvényhatósági közgyűlés jogérvényes határozata folytán természetben rovják le tartozásukat, kötelesek a törvényben megszabott 3 ké. inapszámot sommáson és következő arányokban leszolgálni:

a) Ha a kézi közmunkás kőfejtéshez használtatik, a vármegye által kijelölt bányában, a mely az adóköteles lakásától 5 kilométernél távolabb nem eshetik, tartozik az adóköteles 3 köbméter követ fejteni

A bontó anyagokat és eszközöket a vármegye szolgáltatja.

b) Ha a kézi közmunkás a kifuvarozott kő rostálásához használtatik, tartozik az államépítészeti hivatal által kijelölt utszakaszon, a mely lakásától 5 kilométernél tavolabb nem lehet, 5 köbméter követ rostálni és rakásba visszarakni. A rostát a vármegye szolgáltatja.

c) ha a kézi közmunkás garmada-kötöréshez használtatik, tartozik 2 köbméter követ szabály szerűen apróra törni és garmadába visszarakni.

6. §. Azon esetben, ha a kézi közmunkás kötelezettségét lakhelyétől számított 5 kilométernél nagyobb távolságban tartozik leszolgálni, a menet és jövetre 5—10 kilométerig egy negyed napszám, 10—15 kilométerig pedig egy fél napszám, illetőleg az ezen napszám részletnek megfelelő munkamennyiség betudandó a közmunka köteles tartozásába.

7. §. Azon kötelezettek, kik a 3-ik § értelmében a közmunka természetben való ledolgozására vállalkoztak, vagy arra a törvényhatósági közgyűlés által jogérvényesen köteleztettek, és kötelezettségüknek kellő időben eleget nem tesznek, a hátralékos kézi közmunkának a törvényhatósági közgyűlés által jogérvényesen megállapított folyó ára kétszeresét tartoznak a törvényhatósági utalap részére befizetni.

Behajthatatlanság esetén pedig a természetben való közmunka kétszeresége, szükség esetében kénszer eszközök alkalmazásával, szolgáltatandó le. — Mely utóbbi esetben a kir. államépítészeti hivatal jelentése folytán a karhatalom kirendelése iránt az alispán rendelkezik.

Kelt Zemplén vármegye törvényhatósági közgyűléseinek 1891. évi december hó 30-án tartott közgyűlésében,

a törvényhatóság nevében
alispán helyett

Horváth József, h. főjegyző.

Másolat.

45800. szám./I. szak.

Jóváhagyom. 1) azon helyesbitéssel, hogy az I. §-ban az 1891. évi I. t. c. helyett az 1890. évi I. t. c. értendő, továbbá 2) a 7. §-nak azon kiegészítésével, hogy az utadó kétszeresének megfizetésében való elmarasztalás iránt I. fokozatú főszolgabíró, városokban a rendőrkapitány határoz, kinek határozata az alispánhoz, ennek határozata pedig a közigazgatási bizottsághoz felelbezzethető.

További felelbezzésnek helye nincs. Budapest, 1892. évi augusztus hó 28-án.

(P. H.)

Lukács Béla s. k.
krcsked. m. kir. minister.

22252. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 főszolgabíróknak.

A nmlgu belügyministerium folyó évi október hó 30-án 84717/VI—11. sz. alatt kelt alábbi intézvényét közhírrététel és szigorú ahhoz alkalmazkodás végett kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1892. november 3.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Magyar királyi belügyminister. 84717/VI—11. szám. Körendelet. Valamennyi törvényhatóságnak. A kereskedelemügyi minister úr f. hó 26-án 72554. sz. a. kelt rendeletével utasította az összes szállítási vállalatokat, hogy a magyar korona országainak egész területén rongyok, ócska fehér-ágy-és ruhaneműeknek, ha ezen utóbb jelzett tárgyak uti podgyaszt nem képeznek, szállításra való fölvétele tiltva van s ehez képest ily küldeményeket szállítás céljából ne vegyenek fel sem a hazai állomások egymásközi forgalmában, sem az osztrak tartományokba, sem a külföldre. — Miről a törvényhatóságot a tilalomnak legszélesebb körben való ismertetése és a megfelelő intézkedések megtétele végett tudósítom. — Budapest, 1892. évi október hó 30-án. — A minister helyett: Szalavszky Gyula s. k. államtitkár.

1334. IV. 92. sz. A s.-a.-nyhelyi j. főszolgabírájától.

Manczák Andrásné bodzás-ujlaki lakos, szöke szőrű, jegy nélküli 9 hónapos malaca, folyó hó 24-én elveszett.

S.-A.-Ujhely, 1892. évi november hó 3-án.

Barthos József, főszolgabíró.

21914 sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 főszolgabíróknak.

A nagymélt, belügyministerium f. évi október hó 29-én 84752 sz. a. kelt alábbi intézvényét közhírré tétel és szigorú ahhoz alkalmazkodás végett kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1892. november 2-án.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

84752. szám/VI—11. Magyar királyi belügyminister. Körendelet. Valamennyi törvényhatóságnak. Horvát Szlavon-Dalmát orsz. kormány a folyó hó 22-én 49847. sz. a. kelt átiratával megküldötte a fertőzött országokból érkező ragályfogó tárgyakra általa kiadott tilalmat. Minthogy ezen tilalom a magyarországi eredetű vagy Magyarországon átvitt ragályfogó tárgyakra is kiterjed, a nevezett kormány által két nyelven megküldött rendelet egy-egy példányát idezártan oly megjegyzéssel küldöm meg a törvényhatóságnak, hogy a ragályfogónak nyilvántott és kitiltott tárgyak lajstroma nagyjában megegyezik ugyanaz. itteni 78772. sz. a. kiadott körendeletben közölttel, azonban kiterjed a tilalom a gummi félekre, disznó- és lúdzsírra, fagygyúra, szalonára, jutúróra, szalámira, sódarra, ócska zsákokra s mindenféle gyapjúra is, mig fölemliti, hogy sárgarépa, burgonya, ha egyenesen cukor vagy szeszgyárba vitetnek, tilalmentesek. Felhivom a törvényhatóságot, hogy ezen tilalmat a nagyközönségnek s különösen a kereskedő világnak széles körben mihezértés végett azzal hozza tudomására, hogy a tilalom dacára netalán bevitt tárgyak fertőtlenítése vagy megsemmisítésével okozott kárt önmaguknak tudják be. A minister helyett: Szalavszky s. k. államtitkár.

21910./92. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 főszolgabíróknak.

Zellerin Mátyás budapesti cégnek f. évi okt. hó 28-án hoztam intézett alábbi megkeresését azon felhívással adom ki a tek. főszolgabíró úrnak, hogy azt a járasa területén fekvő nagyobb és tehetősebb községeknek tudomására hozni, s amennyiben valamelyik község ezen gőzfertőtlenítő készüléket, mely nemcsak kolera, hanem egyéb járványok, mint például hólyagos himlő, vörheny, vérhas stb. idején megbecsülhetlen szolgálatot teljesít, megrendelni s annak vázlatrajzát, mely egy példányban ide is megküldetett, megtekinteni óhajtaná, e célból ide jelentést tenni ne terheltecsék.

S.-A.-Ujhely, 1892. november 2.

Matolai Etele alispán.

Másolat

Zellerin Mátyás cs. és kir. udvari szállító légszesz, vízvezeték, szellőztetések, valamint központosított fűtési berendezések gyára. Gyár és iroda; VII. ker. Nagydiofa-utca 14. sz. Raktár: Sebestyén-tér 4 sz. Budapest, 1892. okt. 28-án. Tekintetes Zemplén-megye alispánjának S.-A.-Ujhely. Ma már köztudomásu dolog, hogy a kolera járvánnyal szemben leghathatósabb eszköz a kellő desinfiálás s miután feltehető, hogy óvintézkedések ott is tétetni fognak, a város közönségének jól felfogott érdekében vélek cselekedni, a midőn egy alkalmas fertőtlenítő készülékről egy rajzot mutatok be a tek. címnek, mely véleményem szerint úgy a város nagyságának, mint az ottani viszonyoknak teljesen megfelelni. — Ezen készüléknek ára; 1.00 mtr. hosszúság, 0.80 mtr. széles és 0.80 mtr. magasságban hordozható 250 forint — 1.50 mtr. hosszú, 1.06 mtr. széles, 1.00 mtr. magas — 960.— forint, megjegyezvén: hogy az utóbb említett nagyságu készülékek alja falazva van, tnhát stabil és így nem hordozható. — Hogy a tek. czim nyugodt lehessen ezen készülékek czélszerűsége- és jóságáról, bátorodom felemlíteni, hogy a belügyi Minister ur ő Excellentiája egyszerre 12 darabot rendelt meg, s gyáramban sok ilynemű rendelvény vár expediciálásra. — Végül még megjegyzem, hogy ezen készülékek nem csak éppen járványos időszolgálnak — hanem az ottani kórházakban a köze egészségnek más időben is kitűnő szolgálatot fognak tenni. — Becses megrendelését várva maradtam kiváló tisztelettel Zellerin Mátyás s. k. 1222. sz. 1892.

Hirdetmény.

Alulírottak, mint Mogyoróska, T. Jesztreb és Mernyik község előjárói a varannoi járás tekintetes főszolgabírájának 3778 ki. 92 számú rendelete folytán ezennel közhírré tesszük, hogy a fenn megnevezett községek vadászterületei (a 200. kat. holdat kitevő és egy darabban levő birtok testek kivételével) nyilvános árverésen egymásután következő 6 évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adni.

Éspedig Mernyiken a bíró házánál 1892. évi november 17. d. e. 11. órakor, Mogyorósán 1892. évi november hó 17-én d. u. 2 órakor.

Palyó János, mernyiki bíró.

Keler Ede, körmegyei bíró.

Dzurenkó János, t. jesztrebi bíró.

Lehet Mihály, mogyoróscai bíró.

21747. szám.

Zemplénvármegye alispánjától.

Köröztetés s eredmény esetén jelentés végett az összes főszolgabíróknak kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1892. nov. 8.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Bodrogközi járás főszolgabírájától. 4520/köz. 92. szám. Tekintetes Alispán ur! A hivatalos köröztetés elrendelése végett tisztelettel jelentem, hogy gróf Mailáth József érhegyi gazdaságában folyó hó 17-én egy 3—4 év körüli jegytelen bivaly ökör, nyakán hosszú pályvas kötéllel, bitangásban találtatott s jelenleg a fenti gazdaságban gondoztatik. Kir.-Helmecz, 1892. okt. 26. Bemcsik s. k. főszolgabíró.

GAZDASAGI ÉRTESETŐ.

Rovatvezető: MÁRTON MIHÁLY.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A sárospataki állami tanítóképző intézet kertjében több száza menő gyümölcsfa, (alma, körte, kajszin barack, diófa) s több évre menő sima és gyökeres szőlővessző (riparia, herbemont, jaquez és európai fajok) valamint szép erőteljes vadgesztenyefa van eladó Megrendelések az intézet igazgatójához intézendők.

Nyilt-tér*)

Most jelenik meg!

A Pallas

NAGY LEXIKONA.

megszerezhető 1 ft 50 kr. havi részletfizetésre

LÖVY ADOLF

könyvkereskedőnél S.-A.-Uj-helyben.

Részletes előrajz és mutatványszám ingyen és bérmentve.

*) E rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget Szor.k

A szerkesztő postája.

Zord felhők... Hüllő levelek — Korhely dal — Sajog szívem c. versek közölhetetlenek. A kéziratokat egy hétig megőrizük. 25 éves családi jubileom, mint házasságszerző. Nem vált be.

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: ÖZV. BORUTE ELEMÉRNÉ.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmulbatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi
tisztított 5-24

Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltot és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test sulyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

S.-a.-Ujhelyben: csak *Éllyásy E., Budal Ákos és Kincsesy P.* urak gyógyszerházában.

Főraktár és főelárúítás az osztr.-magyar monarchia részére:
Maager Vilmos, Bécs, III/3., Heumarkt 3.

A „Zemplén”
papir- és írószerek
kereskedésében
minden e szakba
vágó cikkek a
legjutányosabb
áron megszerez-
hetők.

Le Triomphe
legfinomabb le-
vélpapír remek
dobozokban
90 krajcártól feljebb

Tk. 3328. sz. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szuchy Mihály végrehajthatónak Buzanics Antal végrehajtást szenvedő elleni 41 ft 14 kr. perkoltsági és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai kir. járásbíró) területén lévő Pichnye község határában fekvő a pichnyei 74, számú tjkvben A I. 1-17. és 19-31. sorszám a foglalt 3/4 urbéri bel- és kültelekből felrészben Buzanics Antal végrehajtást szenvedőt illető jutaléka az árverést 316 ftban ezennel megállapított kiáltási árban még pedig az özv. Schutek Mihályné szül. Buzanics Mária javára bekebelezet életfogytiglani eltartás fentartásával elrendelte, és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi december hó 28-ik napján d. e. 9 órakor Pichnye község hársánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. bíróság, mint tkvi hatóságnál 1892. évi szept. hó 35-én.

Lehoczky. kir. albiró.

Tk. 1756. sz. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A király-helmezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kaczvinsky Viktor jászóvári prépost, mint a leleszi prépostság törv. képviselője végrehajthatónak Fekete István végrehajtást szenvedő elleni 47 frt 21 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmezi kir. járásbíró) területén lévő Lelesz-Pólyán község határában fekvő a lelesz-pólyán, 15. sz. tjkvben A. I. 1-15 sor, 302, 492, 551, 579, 615, 740, 842, 955, 1026, 1081, 1248, 1345, 1440, 1554, 16531 hr. sz. a foglalt és Fekete István nevében álló 1/6 rész urbéri kültelekre az árverést 729 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi január hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Lelesz-Pólyán község hársánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 ft 92 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a k.-helmezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1892. évi július 29-ik napján.

Dr. Kédy, kir. albiró.

Egy már korosabb, teljesen önálló s a szőlő- és gyümölcsstermelésben tökéletes jártassággal bíró

vinczellér,

ki a német és tót nyelvet is bírja, a bolgár hercegség szőlőtelepéhez Várnára, évi fiksz fizetés mellett kerestetik.

Ezen állást elnyerni igénylők fölhhivatnak, hogy bizonyítványokkal felszerelt ajánlataikat, az igénylő fizetés meghatározásával, a bolgár hercegségi szőlőtelep igazgatója **Joh. A. Panachoff** urhoz **Sofiába** (Bulgária) intézendők. Utiköltség Várnára megtérítettik.

Alkusz.

Messze kiterjedő összeköttetéseimnél fogva abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy mindenféle birtok-bérbevétel s adást, birtokvétel és eladást, a legelőnyösebb feltételek mellett közvetíthetek. Amidőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, ajánlom magamat a t. érdekettek becses figyelmébe.

Weinberger Manó.

16

S.-a.-Ujhely, Korona-utca.

A Foncière pesti biztosító társaság főügynöksége.

SZŐLLŐSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,
DITMAR-féle lámpa,
Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök
raktárát
legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár-olaj
nagy raktára.

Mindennemű angol szervizek dús választékban.

1074. sz. 1892,

Felhívás.

Tarcal város előjárósága részéről ezenel köztudomásra hozatik, miszerint Tarcal város 1889. 90. 91. és 92. évekre vonatkozó ártéri tartozása az előzetes egyéenkénti leszámolás s a birtokváltozások keresztül vezetése után kivetettvén, az a képviselő-testületnek 1892. évi október hó 20-án megtartott képviselő-testületi gyűlés alkalmával hozott határozata értelmében 1892. évi november hó 5-étől ugyanazon évi dec. hó 5-ig Tarcal város jegyzői hivatalánál 30 napi időtartamra közzsemlére kitétetett.

Midőn az érdekeltség ezen körülményről értesítettik egyideűleg felhivatik, hogy fent érintett idő alatt a kivetésnél esetleg észlelt sérelme orvoslása iránt Tarcal város előjáróságához indokolt írásbeli felszólalását a fenti idő alatt beadni annyival is inkább igyekezzék, mivel ellenesetben a kivetési munkálat mint jogerőre emelkedett fog tekintetni, s az ártéri hátrálék kényszer utján is a legszigorubban befog hajtatni.

Kelt Tarcalon, 1892. november-5-én

Mankovits János,

jegyző.

Rozsos Kálmán,

főbiró.

Pályázat szőlőkarók szállítására

A tarcali m. kir. vinczellériskolával kapcsolatos állami amerikai szőlőtelepek részére a jövő év tavaszán szükséges szőlőkaróknak szállítására pályázatot nyitok.

Az összes szükséglet 160000 drb 2 mtr. magas és legalább 5 cm. vastag hasított tölgyfa karóból és 10000 drb. alsó végén 10-12, felső végén 5-6 cm. vastag s 5 mtr. magas folygyfa póznából fog állani, pályázó azonban f. évi december hó 31-ig 40000 drb. fenti minőségű karóra az elfogadott egyezményi áron utómegrendelést is köteles lesz elfogadni.

A megrendelt karókat a vállalkozók jövő évi márczius hó 31-ig lesznek kötelesek rendelkezési kelyőkre beszállítani.

Az összes rendelményből 23000 drb. a s.-a.-ujhelyi, 35000 a s.-pataki, 33000 a liska-tolcsvai, 69000 drb. pedig ugy a 10000 drb. pózna is a tarcali vasut állomásra lesznek szállítandók, illetve kocsin való szállítás esetén az ezen városok határában fekvő szőlőkben lesznek átadandók; miért is a szállítási ajánlatok az ezen állomásokon, illetve szőlőtelepeken való átadás feltétele mellett teendők.

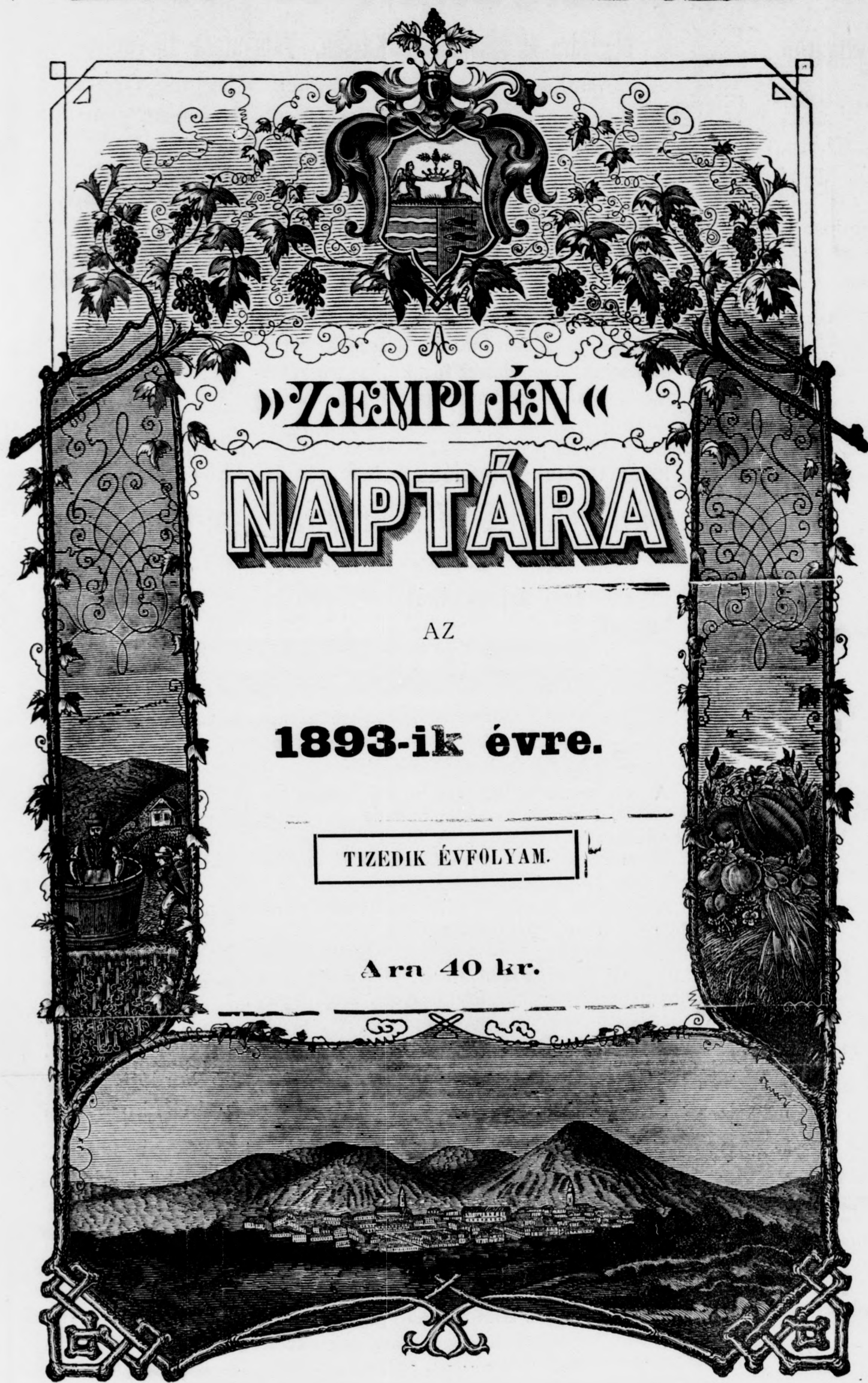
A fenti összes kötelezettségek biztosítására 10% bánatpénzzel és legalább 10 drb. minta karóval, illetve póznával felszerelt ajánlatok alólírott igazgatósághoz f. évi november hó 30-ig benyújtandók, megjegyezvén, hogy a karókra és póznákra külön-külön ajánlatot is ejfogadunk.

Tarcalon, 1892. évi november hó 10-én.

1-2 **A m. kir. vinczellér-iskola igazgatósága.**

MÁR MEGJELENT

és kapható

»ZEMPLEN« NAPTÁRA

AZ

1893-ik évre.

TIZEDIK ÉVFOLYAM.

Ara 40 kr.

Nélkülözhetlen kézikönyv
a községi lelkészek, tanítók, jegyzők és biráknak!

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

GRANIT, SZIANIT

és homokkő sarkövet.

Tisztelettel

BURGER ADOLF

vállalkozó.

Sürgőnczim:

Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik,

Csorgatott méz.

Gróf Andrássy Géza parnói uradalmában kapható, öt kilogrammos bádóg-dobozokban 3 ft utánvétellel portómentesen. Czim Benedek Dénes tisztartó, Hoór up. Parnó. 2-3

Árverési hirdetések.

Az 1892. évi XV. t.-cz. végrehajtása iránti utasítás 39. és 41. §§-aira való hivatkozással az alább megnevezett külön-külön bérleti tárgyakat képező községek fogyasztási és ital adóinak, valamint szeszitalmérési adójának esetleg a kizárólagos szeszitalmérési jognak haszonbérlet útján leendő biztosítása, céljából árverések fognak tartatni, és pedig:

I.

1892. november hó 14. és 15-én d. e. 8 órakor

a homonnai m. kir. pénzügyőri biztosság hivatalos helyiségében:

S.-Z. Bukóc	Detrik	Sz.-Olyka
S.-Z. Makóc	Petőfalva	Kosaróc
Vojtóc	Turány	Giróc
Velkrop	Sz.-Hrabóc	F.-Sitnyice
S.-Z. Staszók	O.-Tokaj	A.-Sitnyice
S.-Z. Dricsna	Piszkoróc	Pritulyán
Varehóc	N.-Domása	Rohozsnyik
Sz.-Polena	Minyóc	K.-Olyka
Pucákfalva	Mrázóc	Gyapalóc
Prauróc-Repejő	Lomna	Hócsa
Sz.-Bisztra	Holcsikóc	F.-Olsva
Mikova	Kelcse	Sandal
K.-Brezsnyice	Bodzás	Boksa
Havaj	Zavada	Kolbóc
F.-Vladicsa	Rafajóc	N. Bruzsnycica
A.-Vladicsa	O.-Poruba	Jakusóc
Valkó	O.-Krajnya	Brezsnyica
O.-Krucsó	O.PetrócPakasztó	Krislyóc
Giglóc	H.-Olyka	A.-Olsva

II.

1892. évi nov. hó 15. 16. és 17. d. e. 8 órakor

a s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében:

Mád	Tokaj	R.-Bányácska
Tálya	Tarcal	Zemplén
Megyasszó	E.-Bénye	Lasztóc
T.-Harkány	O.-Liszka	Velejte
Gesztely	Tolcsva	Garany
H.-Németi	Szegi-Pusztá és	Barancs
S.-Kesznyéten	B.-Kisfalud	Kozma
K.-Dobsza	B.-Keresztur	N.-Ruszka
L.-Bénye	B.-Olaszi	Trauczonfalva
Bekecs	B.-Zsadány	Czéke
T.-Szada	V.-Ujfalu	B.-Ujlak
Ond	Komlócska	Szerencs
M.-Zombor	K.-Toronya	

III.

1892. november hó 16. és 17-én d. e. 8 órakor

a s.-a. ujhelyi m. kir. pénzügyőri biztosság hivatalos helyiségében:

F.-Regmecz	N.-Bári	Upor
Mátyásháza	Csarnahó	K.-Ruszka
Biste	N.-Kázmér	Pelejte
Széphalom	Legenye	N.-Azar
Csörgő	Kolbása	K.-Azar
Hosszúláz	M.-Hotyka	K.-Csécs
N.-Toronya	K.-Kázmér	Girincs
Borsi	Kiszte	B.-Sára
Szürnyeg	Kásó	Szegilong
Imreg	Sz.-Ujfalu	Golop
M.-Jesztreb	Kelecseny	Borzék
K.-Bári	Cselej	H.-Kak
Szölöske	Isztáncs	Sóstófalva

A bérlet köthető az 1893. esetleg az 1894. és 1895. évekre is. Árverelni lehet községenként mind az öt adónemre együttesen, esetleg csak egyes adónemekre is de községekből alakított csoportokra is.

Ajánlat csak megváltásra tehető.

Amennyiben az árverés valamely községet illető eredményre nem vezetne, a november hó 2 ára tett árverések másnap november hó 3-án a november hó 7-ére tett árverések pedig nov. hó 8 án és az ezt követő napokon mindég d. e. 8 órakor, illetve d. u. 2 órakor fognak megtartatni.

A kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok mindég az árverés napján reggel 8 óráig adhatók át a pénzügyigazgatóság főnökének, vagy a pénzügyőri biztosságnak.

A község az árverés előtt 6 nappal a kikiáltási ár megajánlása mellett az adókat megváltatja.

S.-A.-Ujhely, 1892. nov. hó 5-én

M. kir. pénzügyigazgatóság.

